28.10.2020

Asiantuntijakutsu Valtiovarainvaliokunnan kunta- ja terveysjaostoon 3.11.2020; HE 146/2020 vp, HE eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021; Veteraanipalveluiden toimivuus ja rahoituksen riittävyys

HE 146/2020 vp, HE eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021

Valtiokonttori on valmistellut yhdessä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa vuoden 2021 talousarvioehdotusta luvun 33.50 Veteraanien tukeminen osalta.

Valmistelun pohjana ovat olleet sota- ja sotilasinvalidien sekä rintamaveteraanien lukumäärätiedot:

Lukumäärä vuoden lopussa	2019 tot.	2020 arvio	2021 arvio
Sotainvalidien määrä	798	583	419
Sotilasinvalidien määrä	1 890	1 814	1 742
Rintamaveteraanien määrä	6 894	5 127	3 758
Sotainvalidien omaisten määrä (=huoltoeläkkeen saajat)	3 360	2 890	2 456
Eräissä Suomen sotiin liittyvissä tehtävissä palvelleiden määrä	2 334	1 984	1 647
Puolisokuntoutukseen oikeutettujen leskien ja puolisoiden määrä	2 964	2 566	2 181

Edunsaajien määrät vuosina 2019–2021

Sotainvalidien keski-ikä oli vuoden 2020 alussa 96,5 vuotta. Sotiemme veteraanien lukumäärän on laskettu vähenevän noin 29 prosenttia vuodessa.

Valtiokonttori myöntää sotainvalideille esimerkiksi maksusitoumuksen laitoshoitoon tai kuntoutukseen. Valtiokonttori korvaa myös sotainvalidien kunnallista laitoshoitoa ja kunnallisia avopalveluja. Kunnallisia avopalveluja varten Valtiokonttori maksaa kunnille tai kuntayhtymille ennakkona määrärahaa, ja antaa vuosittain määrärahan käytöstä ohjekirjeen.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk underskrift med Visma Sign
https://sign.visma.net/fi/document-check/79a10fe1-5f2c-4fc3-8453-5ef78467c617
VISMA Sign
www.vismasign.com

28.10.2020

Kunnat tai kuntayhtymät järjestävät rintamaveteraanien kuntoutuksen ja kotona asumista tukevat palvelut. Valtiokonttori maksaa tätä varten kunnille tai kuntayhtymille määrärahaa, ja antaa vuosittain määrärahojen käytöstä ohjekirjeen.

Valtiokonttori on kilpailuttanut sotainvalidien ja rintamaveteraanien hoito- ja kuntoutuspalvelut vuosille 2018–2022. Tavoitteena on varmistaa sota- ja sotilasinvalideille ensiluokkainen hoito ja kuntoutus sekä rintamaveteraaneille ja eräille erityisryhmille ensiluokkainen kuntoutus.

Kilpailutuksella, auditoinneilla, tarkastuskäynneillä ja laadun kehittämistoimilla hillitään hintojen nousua ja huolehditaan palvelujen laatuun liittyvistä tavoitteista. Asiakkaiden määrän väheneminen laskee kustannuksia. Toisaalta asiakkaat tarvitsevat aiempaa enemmän hoivaa ja palveluja, mikä nostaa kustannuksia.

Vuoden 2020 koronapandemia on vaikuttanut sotiemme veteraanien palveluihin. Pandemia ja sen torjumiseksi annetut määräykset ovat laskeneet kuntoutusmääriä huomattavasti. Tulevien kuntoutusmäärien ja niiden kustannusten ennustaminen on haastavaa, koska tuleviin kuntoutusmääriin vaikuttavat mm. pandemian kesto sekä asiakkaiden toimintakyky ja terveydentila, joihin kuntoutuksen jäämisellä väliin tänä vuonna on ollut vaikutusta.

Momenttikohtaisesti lausumme seuraavaa:

51. Sotilasvammakorvaukset (arviomääräraha)

Valtiokonttori esittää, että momentin määräraha olisi määrärahaesityksen 48 600 000 euroa mukainen.

52. Valtion korvaus sota- ja sotilasinvalidien kuntoutus- ja hoitolaitosten kustannuksiin (siirtomääräraha 2v, Veikkaus Oy:n tuoton käyttö)

Valtiokonttori esittää, että momentin määräraha olisi määrärahaesityksen 16 000 000 euroa mukainen.

53. Valtionapu sotainvalidien puolisoiden kuntoutustoimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Valtiokonttori esittää, että momentin määräraha olisi määrärahaesityksen 2 080 000 euroa mukainen.

54. Rintama-avustus eräille ulkomaalaisille vapaaehtoisille rintamasotilaille (siirtomääräraha 2 v)

Valtiokonttori esittää, että momentin määräraha olisi määrärahaesityksen 16 000 euroa mukainen.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk underskrift med Visma Sign
https://sign.visma.net/fi/document-check/79a10fe1-5f2c-4fc3-8453-5ef78467c617
VISMA Sign
www.vismasign.com

55. Eräät kuntoutustoiminnan menot (siirtomääräraha 2 v)

Valtiokonttori esittää, että momentin määräraha olisi määrärahaesityksen 1 260 000 euroa mukainen.

56. Rintamaveteraanien kuntoutustoiminnan menot (siirtomääräraha 2 v, Veikkaus Oy:n tuoton käyttö)

57. Valtionapu rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Valtiokonttori esittää, että momenttien 56 (30 400 000 euroa) ja 57 (8 000 euroa) määrärahat olisivat määrärahaesityksen mukaiset.

Kuntoutus

Vuonna 2021 arvioidaan kuntoutuksen määrärahatarpeen olevan noin 15 miljoonaa euroa.

Vuonna 2019 rintamaveteraanien kuntoutukseen maksettiin 17,3 miljoonaa euroa. Käyttämättä jäi 3,4 miljoonaa euroa. Palautunut määräraha riitti kattamaan kuntien syksyllä 2020 ilmoittaman kuntoutuksen lisämäärärahatarpeen.

Kotona asumista tukevat palvelut

Kuntoutukseen ohjattavan osuuden jälkeen momentilta 33.50.56 jää vuonna 2021 kotona asumista tukeviin palveluihin ohjattavaksi noin 15 miljoonaa euroa.

Kotona asumista tukevat palvelut tulivat lakisääteisiksi 1.11.2019, ja siitä lähtien osa kotona asumista tukevista palveluista maksetaan momentilta 33.50.56 ja loppuosa momentilta 33.50.58.

Vuonna 2019 kotona asumista tukeviin palveluihin maksettiin momenteilta 33.50.56 ja 33.50.58 yhteensä 90,8 miljoonaa euroa. Käyttämättä jäi yhteensä 14,4 miljoonaa euroa. Palautunut määräraha jaettiin lokakuussa 2020 täydennystarpeesta ilmoittaneille kunnille. Loppuosa kuntien ilmoittamasta täydennystarpeesta maksettiin momentilta 33.50.58.

58. Rintamaveteraanien kotiin vietävät palvelut (arviomääräraha)

Valtiokonttori esittää, että momentin määräraha olisi määrärahaesityksen 132 020 000 euroa mukainen.

Vuoden 2021 määräraha

Vuonna 2021 momentilta 33.50.56 ohjataan kotona asumista tukeviin palveluihin noin 15 miljoonaa euroa, joten yhteensä kotona asumista tukeviin palveluihin on vuonna 2021 käytettävissä noin 147 miljoonaa euroa.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk underskrift med Visma Sign
https://sign.visma.net/fi/document-check/79a10fe1-5f2c-4fc3-8453-5ef78467c617
VISMA Sign
www.vismasign.com

28.10.2020

Valtiokonttorin arvio määrärahatarpeesta perustuu sen ennustamiseen, kuinka suuren määrärahatarvearvion kunnat tulevat joulukuussa 2020 Valtiokonttorille esittämään. Arvio kunnissa tulee tehdä niin, että kaikki veteraanit saavat heille 1.11.2019 voimaan tulleen lain mukaan kuuluvat eli palvelutarpeensa mukaiset palvelut. Annettavien palvelujen tulee perustua vanhuspalvelulain mukaiseen palvelutarpeen kartoitukseen.

Vuosi 2020 oli ensimmäinen kokonainen vuosi, jolloin rintamaveteraanien kotona asumista tukevat palvelut olivat lakisääteisiä. Kunnat arvioivat vuonna 2020 tarvitsevansa määrärahaa ja täydennysrahaa yhteensä noin 211 miljoonaa euroa. Palvelujen toteutuneet kustannukset selviävät alkuvuonna 2021, jolloin kunnat tekevät Valtiokonttorille selvityksen vuoden 2020 määrärahan käytöstä. Vuoden 2021 määrärahan ennakko maksetaan kuntien antamien arvioiden perusteella tammikuussa 2021 ennen tietoa vuoden 2020 toteutuneista kustannuksista. Jos kunnan tai kuntayhtymän antama määräraha-arvio ei riitä kustannusten kattamiseen, voi Valtiokonttori maksaa täydentävän erän loppuvuodesta.

On mahdollista, että osa kunnista yliarvioi määräraha- tai täydennystarpeen välttääkseen tilanteen, jossa kunnan arvioima määräraha ei riitä kattamaan syntyneitä kustannuksia. Korkean iän vuoksi veteraaniasiakkaiden palvelutarve voi lisääntyä nopeasti, eikä laki rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain muuttamisesta mahdollista määrärahan tasaamista seuraavan vuoden puolella kuten sotilasvammalaki.

Kuntien veteraania kohti käyttämissä määrärahoissa on ollut suuria kuntakohtaisia eroja. Tästä syystä sekä veteraanijärjestöt että Valtiokonttori ovat lisänneet tiedottamista ja koulutusta kuntien lakisääteisestä velvollisuudesta palvelujen järjestämisessä.

Pääjohtaja Timo Laitinen

Apulaisjohtaja Hanna Koskinen

Valtiokonttori
Statskontoret
State Treasury

Sörnäisten rantatie 13, Helsinki | PL 14, 00054 VALTIOKONTTORI
Puh. 0295 50 2000, Faksi 0295 50 3333, www.valtiokonttori.fi

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signeret / Elektronisk underskrivet
https://sign.visma.net/fi/document-check/79a10fe1-5f2c-4fc3-8453-5ef78467c617
VISMA Sign
www.vismasign.com

SIGNATURES **ALLEKIRJOITUKSET** **UNDERSKRIFTER** **SIGNATURER** **UNDERSKRIFTER**

This documents contains 4 pages before this page
Tämä asiakirja sisältää 4 sivua ennen tätä sivua
Detta dokument innehåller 4 sidor före denna sida
Dokumentet inneholder 4 sider før denne siden
Dette dokument indeholder 4 sider før denne side

HANNA MARKETTA KOSKINEN
6a98a606-98f2-4a5a-aafb-62498c182726 - 2020-10-29 10:03:34 +02:00
BankID / MobileID - aea4a4fe-e7d2-4b11-82c4-c9f8f7bbdd25 - FI

TIMO SAKARI LAITINEN
1297e4c5-2155-4549-b5f5-bc5cfa905246 - 2020-10-29 10:12:38 +02:00
BankID / MobileID - 0d724ec8-e137-4812-84ed-1b0818db1469 - FI

authority to sign	asemavaltuutus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmateckningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/79a10fe1-5f2c-4fc3-8453-5ef78467c617
VISMA Sign
www.vismasign.com